

Predmet C-118/20**Zahtjev za prethodnu odluku****Datum podnošenja:**

3. ožujka 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Verwaltungsgerichtshof (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. veljače 2020.

Podnositelj revizije:

JY

Tuženo tijelo: Wiener Landesregierung

Verwaltungsgerichtshof

EU 2020/0001-1
(Ra 2018/01/0159)
13. veljače 2020.

Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud, Austrija), [*omissis*] u pogledu revizije osobe JY iz Beča, [*omissis*] podnesene protiv presude Verwaltungsgerichta Wien (Upravni sud u Beču, Austrija) od 23. siječnja 2018., [*omissis*] koja se odnosi na državljanstvo (tuženo tijelo pred Verwaltungsgerichtom (Upravni sud): Wiener Landesregierung (vlada savezne zemlje Beča, Austrija)) donio je

r j e š e n j e:

Sudu Europske Unije (u daljnjem tekstu: Sud) upućuju se na temelju članka 267. UFEU-a sljedeća prethodna pitanja:

1. Je li situacija fizičke osobe koja se, poput podnosioca revizije u glavnom postupku, odrekla svojeg državljanstva jedne jedine države članice Europske unije i stoga svojeg statusa građanina Unije kako bi u skladu s potvrdom o dodjeljivanju državljanstva druge države članice koje je zatražila dobila to državljanstvo, a njezina mogućnost ponovnog stjecanja statusa građanina Unije naknadno je uklonjena povlačenjem te potvrde, zbog svoje naravi i svojih posljedica,

obuhvaćena pravom Unije, tako da prilikom povlačenja potvrde o dodjeljivanju državljanstva treba uzeti u obzir pravo Unije?

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

2. Trebaju li nadležna nacionalna tijela, uključujući prema potrebi nacionalne sudove, u okviru odlučivanja o povlačenju potvrde o dodjeljivanju državljanstva države članice utvrditi je li povlačenje potvrde kojim se uklanja mogućnost ponovnog stjecanja statusa građanina Unije, s obzirom na posljedice tog povlačenja na situaciju dotične osobe, u skladu s načelom proporcionalnosti sa stajališta prava Unije? [**orig. str. 2.**]

Obrazloženje:

Činjenično stanje i glavni postupak

- 1 Podnositelj revizije zatražio je dopisom od 15. prosinca 2008. austrijsko državljanstvo. U tom je trenutku bio državljanin Republike Estonije i stoga građanin Unije.
- 2 Odlukom koju je Niederösterreichische Landesregierung (vlada savezne zemlje Donje Austrije, Austrija) donijela 11. ožujka 2014. podnositelju revizije, u skladu s člankom 11.a stavkom 4. točkom 2. u vezi s člancima 20. i 39. Staatsbürgerschaftsgesetz (Zakon o državljanstvu) (u daljnjem tekstu: StbG) iz 1985. potvrđeno je dodjeljivanje austrijskog državljanstva ako u roku od dvije godine podnese dokaz o otpustu iz dotadašnjeg državljanstva (Republike Estonije).
- 3 Podnositelj revizije, koji je svoje glavno boravište u međuvremenu premjestio u Beč, dostavio je u roku od dvije godine potvrdu Republike Estonije da je na temelju odluke vlade Republike Estonije od 27. kolovoza 2015. otpušten iz estonskog državljanstva. Nakon otpusta iz estonskog državljanstva, podnositelj revizije je bez državljanstva.
- 4 Odlukom od 6. srpnja 2017. vlada savezne zemlje Beča (u daljnjem tekstu: tijelo) koja je u međuvremenu postala nadležna, poništila je odluku vlade savezne zemlje Donje Austrije od 11. ožujka 2014. u skladu s člankom 20. stavkom 2. StbG-a te je odbila zahtjev podnositelja revizije za dodjeljivanje austrijskog državljanstva u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom 6. StbG-a.
- 5 Tijelo je kao obrazloženje navelo da podnositelj revizije više ne ispunjava uvjet dodjele državljanstva na temelju članka 10. stavka 1. točke 6. StbG-a s obzirom na dva ozbiljna upravna prekršaja koja je počinio nakon izdavanja potvrde o dodjeljivanju austrijskog državljanstva i uzimajući u obzir osam upravnih prekršaja za koje je bio odgovoran prije izdavanja potvrde.

- 6 Podnositelj revizije podnio je protiv te odluke žalbu Verwaltungsgerichtu Wien (Upravni sud u Beču). **[orig. str. 3.]**
- 7 Verwaltungsgericht (Upravni sud) odbio je presudom koja se pobija pred Verwaltungsgerichtshofom (Visoki upravni sud) žalbu kao neosnovanu te je presudio da revizija podnesena Verwaltungsgerichtshofu (Visoki upravni sud) nije dopuštena u skladu s člankom 133. stavkom 4. Bundes-Verfassungsgesetza (Savezni ustavni zakon).
- 8 Verwaltungsgericht (Upravni sud) naveo je u biti kao obrazloženje da se potvrda austrijskog državljanstva može povući u skladu s člankom 20. stavkom 2. StbG-a i ako razlog za odbijanje nastupi tek nakon podnošenja dokaza o otpustu iz prijašnjeg državljanstva, kao što je to konkretno slučaj prilikom nepostojanja uvjeta za dodjeljivanje državljanstva iz članka 10. stavka 1. točke 6. StbG-a. Prilikom ispitivanja tog uvjeta za dodjeljivanje državljanstva u obzir treba uzeti cjelokupno ponašanje podnositelja zahtjeva, osobito kaznena djela koja je počinio. Relevantno je pitanje je li pritom riječ o povredama zakona kojima se opravdava zaključak da podnositelj zahtjeva za dodjeljivanje državljanstva i u budućnosti neće poštovati temeljne propise za zaštitu od opasnosti za život, zdravlje, sigurnost, javni red i mir ili druge pravne vrijednosti navedene u članku 8. stavku 2. EKLJP-a.
- 9 Nakon izdavanja potvrde o dodjeljivanju austrijskog državljanstva, podnositelj revizije je, s jedne strane, u skladu s člankom 134. u vezi s člankom 36. točkom (e) Kraftfahrzeugesetza (Zakon o motornim vozilima) (u daljnjem tekstu: KFG) iz 1967. kažnjen zbog toga što na motorno vozilo nije stavio naljepnicu o tehničkoj ispravnosti vozila kao što se to predviđa propisima, što je prekršaj koji može utjecati na provedbu propisa o motornim vozilima ili cestovnoj policiji na način kojim se ugrožava zaštita sigurnosti javnog prometa. S druge strane, upravljao je motornim vozilom u alkoholiziranom stanju. To je ponašanje koje u značajnoj mjeri ugrožava sigurnost ostalih sudionika u prometu te se treba ocijeniti kao „ozbiljna povreda zakona”. Tim se dvama upravnim prekršajima, zajedno s osam upravnih prekršaja koji su počinjeni od 2007. do 2013., više nije moglo pretpostaviti buduće dobro ponašanje. Dugi boravak podnositelja revizije u Austriji te njegova poslovna i privatna integracija nisu prikladni kako bi se u pogledu njegova cjelokupnog ponašanja **[orig. str. 4.]** moglo dati pozitivno buduće predviđanje u smislu članka 10. stavka 1. točke 6. StbG-a.

Presuda Suda od 2. ožujka 2010., Rottmann, C-135/08, EU:C:2010:104, nije primjenjiva jer je podnositelj revizije u trenutku donošenja odluke već bio bez državljanstva i stoga nije bio građanin Unije.

Naposljetku, riječ je o „teškim kaznenim djelima” zbog čega je povlačenje potvrde i odbijanje njegova zahtjeva za dodjeljivanje državljanstva proporcionalno s obzirom na Konvenciju o smanjenju slučajeva bezdržavljanstva.

Stoga su ispunjeni uvjeti za povlačenje potvrde o dodjeljivanju austrijskog državljanstva u skladu s člankom 20. stavkom 2. StbG-a.

- 10 Protiv toga je podnesena predmetna revizija Verwaltungsgerichtshofu (Visoki upravni sud). U predsudskom postupku koji je pokrenut pred Verwaltungsgerichtshofom (Visoki upravni sud), tijelo nije dostavilo odgovor na reviziju.

Relevantne odredbe prava Unije:

- 11 Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) predviđa se, među ostalim:

„DIO DRUGI

NEDISKRIMINACIJA I GRAĐANSTVO UNIJE

[...]

Članak 20.

(bivši članak 17. UEZ-a)

1. Ovime se ustanovljuje građanstvo Unije. Svaka osoba koja ima državljanstvo neke države članice građanin je Unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga.

2. Građani Unije uživaju prava i podliježu dužnostima predviđenima Ugovorima. Oni, između ostalog, imaju:

(a) pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica;

[...] **[orig. str. 5.]**

(c) pravo, na državnom području treće zemlje u kojoj država članica čiji su državljani nema svoje predstavništvo, na zaštitu od strane diplomatskih i konzularnih tijela bilo koje države članice, pod istim uvjetima kao i državljani te države;

[...]”

Relevantne odredbe nacionalnog prava

- 12 Austrijski Zakon o državljanstvu iz 1985., BGBl. br. 311 u verziji koja je relevantna u ovom predmetu BGBl. I br. 136/2013, glasi, među ostalim:

„**Dodjeljivanje**

Članak 10. (1) Državljanstvo se smije dodijeliti strancu, osim ako u ovom saveznom zakonu nije drukčije određeno, i to samo ako on

6. svojim dosadašnjim ponašanjem jamči da poštuje Republiku i da ne predstavlja ni opasnost za javni mir, red i sigurnost niti ugrožava ostale javne interese navedene u članku 8. stavku 2. EKLJP-a.

[...]

(3) Strancu koji ima strano državljanstvo ne smije se dodijeliti državljanstvo ako

1. propusti provesti radnje potrebne za otpust iz svojeg prijašnjeg državljanstva, iako je provedba tih radnji za njega moguća i izvediva ili

[omissis]

Članak 20. (1) Strancu se potvrđuje dodjeljivanje državljanstva prije svega u slučaju ako u roku od dvije godine dokaže otpust iz svojeg prijašnjeg državljanstva i to ako

1. nije bez državljanstva;
2. [...] i **[orig. str. 6.]**
3. mu se potvrdom može omogućiti ili olakšati otpust iz njegova prijašnjeg državljanstva.

(2) Potvrdu treba povući ako stranac, uz izuzetak članka 10. stavka 1. točke 7. [što u ovom slučaju nije relevantno] prestane ispunjavati makar i jedan uvjet potreban za dodjeljivanje državljanstva.

(3) Državljanstvo, čije se dodjeljivanje potvrđuje, treba dodijeliti čim stranac

1. dobije otpust iz svojeg prijašnjeg državljanstva ili
2. dokaže da izvršavanje radnji koje je trebao poduzeti u pogledu otpusta iz svojeg prijašnjeg državljanstva nije bilo moguće ili izvedivo.

[omissis]

[...]”

Ovlaštenje za podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku

- 13 Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) je u smislu članka 267. UFEU-a sud protiv čijih odluka prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka.
- 14 Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) smatra da se pri odlučivanju o reviziji koja se pred njime vodi u ovom predmetu postavljaju pitanja o tumačenju

prava Unije koja su u ovom zahtjevu za prethodnu odluku i u daljnjem tekstu podrobnije razmotrena.

Pojašnjenja prethodnih pitanja

Uvodna napomena

- 15 Austrijsko pravo o državljanstvu temelji se, među ostalim, na pravnom konceptu izbjegavanja višestrukih državljanstava kad god je to moguće. Provedbi tog cilja služi primjerice odredba članka 10. stavka 3. točke 1. StbG-a, u skladu s kojom se strancu, koji **[orig. str. 7.]** ima strano državljanstvo, ne smije dodijeliti austrijsko državljanstvo ako propusti izvršiti radnje potrebne za otpust iz njegova prijašnjeg državljanstva iako je izvršavanje tih radnji za njega moguće i izvedivo. Kako bi se izbjeglo bezdržavljanstvo, u različitim se inozemnim pravnim sustavima prije svega ne dopušta otpust iz njihova državljanstva. S druge strane, u pogledu toga ne zahtijevaju najprije stjecanje drugog (u ovom slučaju: austrijskog) državljanstva, nego im je katkad već dovoljna potvrda o dodjeljivanju. Kako bi se i u tim slučajevima omogućio otpust, StbG u članku 20. predviđa izdavanje potvrde o dodjeljivanju državljanstva *[omissis]*.
- 16 Ovaj je predmet poseban po tome što se podnositelj revizije nakon izdavanja potvrde o austrijskom državljanstvu odrekao svojeg estonskog državljanstva te stoga i statusa građanina Unije i da je potvrda potom povučena.
- 17 Potvrda o dodjeljivanju državljanstva u skladu s člankom 20. stavkom 1. StbG-a pretpostavlja da je stranac, osim otpusta iz prijašnjeg državljanstva u roku od dvije godine, ispunio sve uvjete za dodjeljivanje državljanstva. U skladu s time, podnositelj revizije smatra da ispunjava zahtjev za dodjeljivanje državljanstva koji je uvjetovan još samo podnošenjem dokaza o otpustu iz stranog državljanstva *[omissis]*. Međutim, u skladu s člankom 20. stavkom 2. StbG-a treba povući potvrdu ako stranac prestane ispunjavati makar i jedan uvjet potreban *[omissis]* za dodjeljivanje državljanstva, unatoč tomu što uvjetno već ostvaruje pravo na dodjeljivanje državljanstva.
- 18 U skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom 6. StbG-a, prema ustaljenoj sudskoj praksi Verwaltungsgerichtshofa (Visoki upravni sud), treba uzeti u obzir cjelokupno ponašanje podnositelja zahtjeva za dodjeljivanje državljanstva, osobito i kaznena djela koja je počinio. Relevantno je pitanje je li pritom riječ o povredama zakona kojima se opravdava zaključak **[orig. str. 8.]** da podnositelj zahtjeva za dodjeljivanje državljanstva i u budućnosti neće poštovati temeljne propise za zaštitu od opasnosti za život, zdravlje, sigurnost, javni red i mir ili druge pravne vrijednosti navedene u članku 8. stavku 2. EKLJP-a. Način, težina i učestalost takvih povreda odražavaju, u svakom slučaju negativan, odnos dotične osobe prema zakonima čiji je cilj sprečavanje takvih opasnosti *[omissis]*.

- 19 [omissis] [razmatranja o sudskoj praksi Verfassungsgerichtshofa (Ustavni sud, Austrija)]
- 20 Nestavljanje naljepnice o tehničkoj ispravnosti na vozilo, kao što se to predviđa propisima, samo po sebi ozbiljni je prekršaj odredbi za zaštitu, čiji je cilj osiguranje reda i sigurnosti u prometu, koji može utjecati na provedbu propisa o motornim vozilima ili cestovnoj policiji na način kojim se ugrožava zaštita sigurnosti javnog prometa [omissis].
- 21 Isto tako, prema sudskoj praksi Verwaltungsgerichtshofa (Visoki upravni sud), upravljanje motornim vozilom u alkoholiziranom stanju treba smatrati toliko ozbiljnim prekršajem odredbi za zaštitu, čiji je cilj osiguranje reda i sigurnosti u prometu, da se samim time može opravdati neispunjavanje uvjeta za dodjeljivanje državljanstva u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom 6. StbG-a a da pritom stupanj alkoholiziranosti nije od presudne važnosti [omissis]. **[orig. str. 9.]**
- 22 Predviđanje u pogledu ugrožavanja koje je dao Verwaltungsgericht (Upravni sud) ne može se osporiti osobito u odnosu na upravna kaznena djela koja je u ovom pojedinačnom slučaju počinio podnositelj revizije nakon izdavanja potvrde o dodjeljivanju državljanstva i upravne prekršaje koje je počinio već prije toga. Pritom treba uzeti u obzir da dodjeljivanje državljanstva treba predstavljati završetak (uspješne) integracije stranca u Austriji [omissis]. Podnositelj revizije u svojoj reviziji nije u mogućnosti išta dokazati protiv predmetne ocjene pojedinačnog slučaja. Stoga se u skladu s nacionalnim pravom ne može osporiti pretpostavka u pogledu uvjeta za povlačenje potvrde o dodjeljivanju državljanstva i odbijanje zahtjeva za dodjeljivanje austrijskog državljanstva na temelju članka 10. stavka 1. točke 6. StbG-a.

Prvo pitanje

- 23 Podnositelj revizije općenito zastupa pravno mišljenje da je povlačenje potvrde o dodjeljivanju austrijskog državljanstva nakon podnošenja dokaza o otpustu iz estonskog državljanstva u skladu s člankom 20. stavkom 2. StbG-a kao ukidanje uvjetnog prava na ponovno stjecanje statusa građanina Unije zbog svoje naravi i svojih posljedica obuhvaćeno pravom Unije. U skladu s presudom Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, takvo povlačenje pretpostavlja ispitivanje posljedica gubitka uvjetnog prava na ponovno stjecanje statusa građanina Unije koje je s time povezano s obzirom na njihovu proporcionalnost. Tu obvezu nije ispunilo ni tijelo ni Verwaltungsgericht (Upravni sud).
- 24 Suprotno tomu, Verwaltungsgericht (Upravni sud) odbio je primjenu odluke Suda u predmetu *Rottmann*, C-135/08, zato što je predmet te odluke bio gubitak statusa građanina Unije, dok podnositelj revizije u trenutku donošenja odluke o povlačenju potvrde više nije bio građanin Unije. **[orig. str. 10.]**

- 25 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, „određivanje uvjeta za stjecanje i gubitak državljanstva, u skladu s međunarodnim pravom, u nadležnosti [je] svake države članice”. Međutim, činjenica „da je neko pitanje u nadležnosti država članica” nije zapreka tomu „da u situacijama na koje se primjenjuje pravo Unije predmetna nacionalna pravila moraju poštovati potonje pravo” (vidjeti presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189, t. 30., uz upućivanje na presudu Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, t. 39. i 41. i navedena sudska praksa).
- 26 „Člankom 20. UFEU-a svakoj se osobi koja ima državljanstvo države članice daje status građanina Unije, koji je predodređen da bude temeljni status državljanina država članica. Prema tome, na situaciju građana Unije koji su, [...], državljani samo jedne države članice i koji su, zbog gubitka tog državljanstva, suočeni s gubitkom statusa dodijeljenog člankom 20. UFEU-a i s tim povezanih prava se zbog njezine naravi i posljedica primjenjuje pravo Unije. Stoga države članice prilikom ostvarivanja svoje nadležnosti u pitanjima državljanstva moraju poštovati pravo Unije (vidjeti presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189, t. 31., 32., uz upućivanje na presudu Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, t. 42. i 45. i navedena sudska praksa).
- 27 To je potvrdio Sud u pogledu gubitka statusa građanina Unije i to konkretno na temelju oduzimanja državljanstva države članice stečenog prirođenjem (vidjeti presudu Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104) i u pogledu gubitka državljanstva države članice po sili zakona (vidjeti presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189) u slučaju osoba koje nemaju i državljanstvo neke druge države članice. Prema toj sudskoj praksi Suda, članku 20. UFEU-a ne protivi se gubitak državljanstva države članice oduzimanjem državljanstva stečenog prirođenjem kad je to državljanstvo stečeno obmanom, odnosno izgubljeno **[orig. str. 11.]** po sili zakona te države članice ako nacionalna tijela, po potrebi nacionalni sudovi, sa stajališta prava Unije ispituju posljedice tog gubitka na situaciju dotične osobe i po potrebi njezinih članova obitelji s obzirom na usklađenost s načelom proporcionalnosti.
- 28 U predmetnom je slučaju tijelo podnositelju revizije na temelju njegova zahtjeva za dodjeljivanje austrijskog državljanstva najprije potvrdilo to dodjeljivanje u skladu s člankom 20. stavkom 1. StbG-a pod uvjetom da u roku od dvije godine podnese dokaz o otpustu iz estonskog državljanstva.
- 29 Podnositelj revizije je na temelju potvrde stekao pravo na dodjeljivanje koje je bilo uvjetovano još samo pravodobnim podnošenjem dokaza o otpustu iz estonskog državljanstva *[omissis]*.
- 30 Podnositelj revizije, koji nije imao državljanstvo druge države članice, odrekao se, na temelju potvrde, svojeg estonskog državljanstva. Time se odrekao statusa građanina Unije kako bi u skladu s potvrdom tijela nakon podnošenja dokaza o otpustu dobio austrijsko državljanstvo i (ponovno) stekao status građanina Unije koji je s time povezan.

- 31 [omissis] [nepotreban odlomak]
- 32 Za ispitivanje presude Verwaltungsgerichta (Upravni sud) koje provodi Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) uvijek je relevantno činjenično i pravno stanje u trenutku donošenja pobijane presude [omissis] **[orig. str. 12.]** [omissis]. Stoga Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) treba pretpostaviti da podnositelj revizije u relevantnom trenutku povlačenja potvrde nije bio građanin Unije.
- 33 Posebnost spora stoga je činjenica da podnositelj revizije u trenutku povlačenja potvrde više nije bio građanin Unije. U skladu s time, za razliku od prethodno navedene sudske prakse Suda u predmetima *Rottmann*, C-135/08, i *Tjebbes i dr.*, C-221/17, gubitak statusa građanina Unije nije povezan s predmetnom odlukom. Naprotiv, podnositelj revizije povlačenjem potvrde koje je povezano s odbijanjem njegova zahtjeva za dodjeljivanje austrijskog državljanstva gubi uvjetno stečeno pravo na ponovno dobivanje statusa građanina Unije kojeg se prethodno odrekao.
- 34 Postavlja se pitanje je li ova situacija zbog svoje naravi i svojih posljedica obuhvaćena pravom Unije i treba li tijelo prilikom donošenja takve odluke uzeti u obzir pravo Unije iako podnositelj revizije u relevantnom trenutku donošenja odluke o povlačenju potvrde više nije bio građanin Unije i s predmetnom odlukom nije povezan gubitak statusa građanina Unije, nego ukidanje uvjetnog prava na ponovno stjecanje statusa građanina Unije kojeg se prethodno odrekao.
- 35 Sud je u pogledu primjene prava Unije smatrao bitnim da su građani Unije „suočeni s gubitkom statusa dodijeljenog člankom 20. UFEU-a i s tim povezanih prava” (vidjeti presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189, t. 32.). Kao što je to sažeo nezavisni odvjetnik u predmetu *Tjebbes i dr.*, u tom je predmetu bila riječ o „situacij[i] koja bi mogla dovesti do gubitka tog statusa”, odnosno o gubitku statusa građanina Unije (vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika od 12. srpnja 2018., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, t. 28. odnosno t. 44.). U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda „svrha je statusa građanina Unije biti temeljni status državljana država članica” (vidjeti presudu Suda od 13. lipnja 2019., C-22/18, *TopFit i Biffi*, ECLI:EU:C:2019:497, t. 28.). **[orig. str. 13.]**
- 36 Naposljetku je Sud utvrdio: „Uvjet da se u obzir treba uzeti pravo Unije ne utječe na načelo međunarodnog javnog prava koje je Sud već prihvatio [...], u skladu s kojim su države članice nadležne za utvrđivanje uvjetâ za stjecanje i gubitak državljanstva, nego uspostavlja načelo na temelju kojeg je, u slučaju kad je riječ o građanima Unije, izvršavanje te nadležnosti, ako se odnosi na prava dodijeljena i zaštićena pravom Unije, kao što je to osobito slučaj u pogledu odluke o oduzimanju državljanstva stečenog prirođenjem, o čemu je riječ u glavnom postupku, obuhvaćeno sudskim nadzorom u odnosu na pravo Unije” (vidjeti presudu Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, t. 48.). Time je Sud naglasio da se pravo Unije treba uzeti u obzir samo „kad je riječ o građanima Unije”.

- 37 [omissis] [nepotrebno]. U relevantnom trenutku donošenja odluke o povlačenju potvrde, podnositelj revizije više nije bio državljanin države članice Europske unije i stoga ni građanin Unije. Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) smatra da to govori u prilog tome da predmetna situacija, kao što to u ovom slučaju smatra Verwaltungsgericht (Upravni sud), nije obuhvaćena pravom Unije.

Drugo pitanje

- 38 Ako Sud potvrdno odgovori na prvo pitanje, za Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) postavlja se sljedeće pitanje, a to je znači li to da nadležna nacionalna tijela i sudovi u pogledu te odluke u smislu sudske prakse Suda trebaju ispitati je li povlačenje potvrde kojom se onemogućuje ponovno stjecanje statusa građanina Unije u odnosu na posljedice tog povlačenja na situaciju dotične osobe sa stajališta prava Unije u skladu s načelom proporcionalnosti.
- 39 U pogledu gubitka državljanstva države članice koji podrazumijeva gubitak statusa građanina Unije, Sud u svojoj sudskoj praksi zahtijeva **[orig. str. 14.]** (vidjeti presudu Suda od 2. ožujka 2010., *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104; presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189) odgovarajuće razmatranje proporcionalnosti. Prema toj sudskoj praksi, takvo razmatranje nalaže ocjenu pojedinačnog položaja dotične osobe kao i položaja njezine obitelji kako bi se utvrdilo ima li gubitak državljanstva posljedice koje u odnosu na cilj koji želi ostvariti nacionalni zakonodavac neproporcionalno utječu na normalno odvijanje obiteljskog i profesionalnog života sa stajališta prava Unije. Takve posljedice ne mogu biti hipotetske ili moguće (*Tjebbes i dr.*, C-221/17, EU:C:2019:189, t. 44.).
- 40 Ako Sud i u pogledu odluke poput one u glavnom postupku od nacionalnih tijela i sudova zahtijeva da uzmu u obzir pravo Unije, za Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) se posljedično čini očitim da se time zahtijeva razmatranje proporcionalnosti sa stajališta prava Unije, kao što je prethodno opisano.
- 41 U tom se kontekstu za Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) postavlja pitanje može li za proporcionalnost sa stajališta prava Unije biti presudna samo činjenica da se fizička osoba odrekla svojeg statusa građanina Unije i time prekinula „odnos solidarnosti i odanosti između [države članice] i [njezinih] državljana, kao i reciprocitet prava i obveza koji su osnova državljanске veze” (vidjeti presudu Suda od 12. ožujka 2019., *Tjebbes i dr.*, EU:C:2019:189, t. 33.).

Relevantnost za predmetni postupak

- 42 [omissis] [nepotrebno]
- 43 Točno je da je Verwaltungsgericht (Upravni sud) razmotrio proporcionalnost povlačenja u odnosu na bezdržavljanstvo podnositelja zahtjeva uzimajući u obzir **[orig. str. 15.]** Konvenciju o smanjenju slučajeva bezdržavljanstva te je potvrdio

proporcionalnost s obzirom na kaznena djela koja je počinio podnositelj revizije. Međutim, Verwaltungsgericht (Upravni sud) nije razmotrio proporcionalnost posljedica povlačenja potvrde na situaciju dotične osobe i po potrebi na situaciju njezinih članova obitelji sa stajališta prava Unije jer je odbio primjenu navedene sudske prakse Suda.

- 44 Stoga je pojašnjenje pitanja pravno relevantno za donošenje odluke u postupku revizije koji je u tijeku pred Verwaltungsgerichtshofom (Visoki upravni sud).

Zaključak

- 45 Budući da primjena prava Unije i njegovo tumačenje nisu toliko jasni da se ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji (vidjeti presudu Suda od 6. listopada 1982., predmet *Srl C.I.L.F.I.T. i dr.*, C-283/81, EU:C: 1982:335), u skladu s člankom 267. UFEU-a prethodna pitanja navedena na početku upućuju se podnošenjem zahtjeva za prethodnu odluku.

Beč, 13. veljače 2020.

RADNI DOKUMENT